



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 4901
Tarih: 28.06.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ayrımcı dil ve nefret söylemine karşı farkındalık yaratma ile insan hakları ve farklılıklara saygının güçlendirilmesi bağlamında oldukça etkili bir vasıta olarak kullanılabilecek kitle iletişim araçlarının incelenmesi; kitle iletişim araçları maharetiyle üretilen nefret söylemi pratiklerinin nedenlerinin araştırılarak, varsa çeşitli boyutlarının saptanması ve nihayet bu konuda alınması gereken önlemlerin ortaya koyulması gayesiyle Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Bütün insanların eşit haklara sahip olması, eşit muamele görmesi prensibi insan hakları kavramının temel taşıdır. Her bireyin doğasından gelen ve eşit insan haysiyetinden kaynaklanır. Tüm halklar ve milletler için ortak bir kazanım olan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, insan haklarının ve temel özgürlüklerin kullanılmasında ayrımcılık yasağıyla ilgili temel ilkeleri düzenlemiş ve “ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi görüş ve diğer görüşler, milliyet ve sosyal köken, mülkiyet, doğum ya da diğer statüler temelinde ayırım yapılmasını” yasaklamıştır; ancak bu en doğal hak olan eşitlik hakkı ne geçmişte ne de bugün insanlara tam olarak tanınmıştır.

İnsanlığın başlangıcından bu güne değin, ayrımcılık her zaman bir sorun olmuştur. Ayrımcılık çok çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilir ve değişen ölçülerde herkes bundan etkilenir. Bu nedenle, konu hakkında bilinçlenme ayrımcılıkla mücadele için çok önemlidir. Ayrımcılık, başka kişilerden üstün olma hissi gibi yanlış bir temele dayanır ve hayal edilen üstünlüğün ifade edilmesiyle kendini gösterir. Ayrımcılığın doğrudan ifade biçimi olan nefret söylemi ve nefret suçları, bu ayrımcı eylem ve söylemlerin en şiddetli formlarındandır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi nefret söylemiyle ilgili 1997 tarih ve R (97) 20 sayılı bir tavsiye kararı kabul etmiştir. Bu kararda nefret söylemi şu şekilde açıklanmıştır: “Nefret söylemi kavramı; Irkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, Yahudi düşmanlığını veya azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli insanlara yönelik saldırgan ulusalcılık ve etnik merkezcilik, ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde ifadesini bulan, dinsel hoşgörüsüzlük dahil olmak üzere hoşgörüsüzlüğe dayalı başka nefret biçimlerini yayan, teşvik eden, savunan veya meşrulaştıran her tür ifade biçimini kapsayacak şekilde anlaşılacaktır.”

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 3. maddesi de adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi koruma altına almakta, 76. maddesi soykırım suçunu yasaklamakta, 122. maddesi ayrımcılığı, 216. maddesi ise halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılamayı suç saymaktadır.

Nefret söyleminin kökleri günlük hayatın içindedir ve oradan beslenmektedir. Nefret söyleminin yöneldiği kişi, gruplar hakkında önyargılar ve kalıpyargılar içeren bütün olumsuz duygu ve düşünceler, toplumsal düzeyde zaman içinde oluşmakta; aile, okul, ders kitapları, dini, edebi ve diğer metinler, günlük konumalar, kitle iletişim araçları, vb. kanalıyla yaygınlaşmakta ve normalleşmektedir.

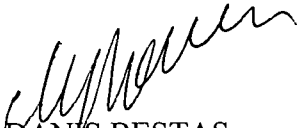
Toplumsal algımızı şekillendiren en önemli unsurların başında kitle iletişim araçları (radyo, televizyon, gazete, internet vb.) gelmektedir. Bu bağlamda kitle iletişim araçları, olumlu ve yapıcı olabileceği gibi aynı zamanda nefret suçlarına yol açan, ayrımcılığı oluşturan ve besleyen önyargıların, kısaca nefret söyleminin oluşmasında ve yaygınlaştırılmasında en etkili araçlardan biri olabilmektedir. Son kertede kitle iletişim araçları vasıtasıyla dolaşıma sokulan nefret söylemi, demokratik toplumun ve birlikte yaşama kültürünün oluşması ve devam ettirilmesinin önündeki en büyük engellerden biri halini almaktadır.

Bir taraftan nefret söylemi üretme kapasitesi taşırken, öte yandan ayrımcı dil ve nefret söylemine karşı farkındalık yaratma ile insan hakları ve farklılıklara saygının güçlendirilmesi bağlamında oldukça etkili bir vasıta olarak kullanılabilecek kitle iletişim araçlarının incelenmesi; kitle iletişim araçları maharetiyle üretilen nefret söylemi pratiklerinin nedenlerinin araştırılarak, varsa çeşitli boyutlarının saptanması ve nihayet bu konuda alınması gereken önlemlerin ortaya koyulması gerekmektedir.

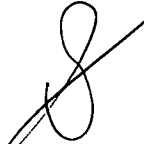
Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.



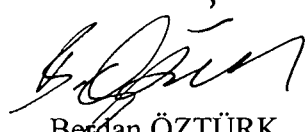
Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili



Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili



Belçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili



Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili



Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili



Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili



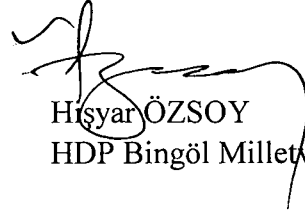
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili



Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili



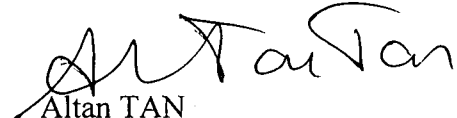
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili



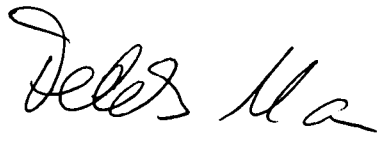
Hıyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili



Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili



Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili



Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili



İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili



Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili



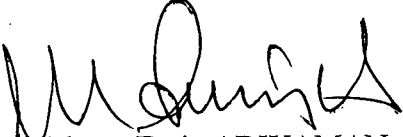
Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili



Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili



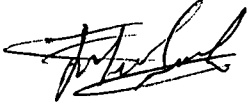
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili



Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili



Cevat DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili



Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili